

Hoe was het gesteld met het godsdienstig leven tot circa 1944?

De verre verwijdering van het centrum, het ontbreken van openbaar vervoer, de moeilijke verbindingen met "de plaatse" (Marktplaats), werkten de godsdienstige beleving eerder tegen. Veel mensen geraakten nooit tot in de kerk. Moeders met een kroostrijk gezin waren al content dat ze hun kinderen gereed kregen voor de mis. Boeren en handelaars hadden een "sieze" of een "charaban" (een soort kar) met paarden. De opkomst van de fietsen hebben de mogelijkheden wel vergroot, maar in het begin mochten alleen de mannen fietsen. Voor de vrouwen was dit onzedelijk!

De kerkgangers trokken dus te voet naar de mis, meestal in groepjes. De vrouwen maakten van de gelegenheid gebruik, terwijl ze toch op de plaatse waren, om te gaan winkelen bij winkeliers en de (zeldzame) beenhouwers. Onderweg werd heel de parochie "overgaan" en "nieuws" opgedaan en geroddeld. De mannen bleven daarna nogal eens "plakken" in een van de talrijke cafés op de plaatse of onderweg en bij de cafébazen op plaatse mochten ze hun fietsen op het koerke zetten. Er werd vaak al ene gepakt van voor de mis. Sommigen geraakten dan niet eens in de mis. In de namiddag moesten de jongelingen en jongedochters nog eens terug voor de vespers en het lof, en voor de congregatie. Wat ze niet altijd node deden. Het was een manier van uitgaan en wie weet hoeveel vrijages er niet op die manier tot stand zijn gekomen.

Veel mensen van "t'Hoge" trokken naar Hulste naar de kerk. Er vertrekt uit de Darmstraat nu nog steeds een kerkwegel, recht naar de kerk van Hulste. Opmerkelijk veel families van de "coté van t'Hoge" hebben dan ook aangetrouwde Hulstenaars.

Ter voorbereiding van de plechtige communie moesten knechten en meisjes wekelijks naar de lering in de kerk. Bij de opvragingen bleken ze niet ten achter, wel integendeel. In de grote lering zaten de rijke kinderen vooraan. Daarna de anderen, in alfabetische volgorde. Wie zijn catechismusles niet goed kende "vloog" een stoel achteruit. Zo kwamen de rapsten uiteindelijk vooraan. De eerste van de lering kreeg een "missaal" cadeau. De dag zelf was er kaarsenparade. Men kon de welstand en de pretentie van de ouders aflezen uit de dikte van de kaars. De dunste kwamen van het "minste en armste volk". Nu hebben alle kinderen dezelfde kaars.

Bij begrafenissen werden alleen de rijke mensen gevoerd. Met een corbillard (lijkwagen) getrokken door zwarte paarden. Bij alle andere begrafenissen werd de kist gedragen. Daarvoor werden de mensen uit de geburen opgetrommeld. Gewoonlijk vier. Van "t'Hoge" waren ze dikwijls met acht, omwille van de afstand. De stoet werd voorafgegaan door een kruis. Daarop volgde de kist met daarachter familie, kennissen en geburen. De burens waren een paar dagen tevoren gevraagd door de "beder". Die trok van huis tot huis om het overlijden aan te kondigen (rouwbrieven waren eerder zeldzaam, alleen voor rijken), een gebed te vragen voor de zielerust van de overledene (hij bad in elk huis een kruisgebed) en om ze uit te nodigen voor de begrafenis. Aan ieder kruispunt werd gestopt om een kruisgebed te bidden. Op koude dagen was dit voor de dragers een gelegenheid om in het bijzijnde café, vlug een "dreupel" (borrel) achterover te slaan. Bij begrafenissen van elf uur (een koordienst, want het lijk werd dan op het hoogkoor geplaatst) kwam de geestelijkheid het lijk afhalen in het sterfhuis, waar de kist opgebaard stond. Dan trok men kerkwaarts al zingend het "miserere". Voor begrafenissen van 10 uur kwam de geestelijkheid tegen tot aan het "Kruiske". Bij lagere diensten stonden ze te wachten aan het kerkportaal.

Kinderbegrafenissen, vooral van pasgeborenen, kwamen veelvuldig voor. Sif van Footjes, die ook grafdelver was, kwam dan naar de kerk, met het kistje onder de arm. Daar werden de laatste gebeden gezegd en trok men naar het kerkhof. Niemand van de familie was er bij. Triestig! Stervenden bleven meestal thuis. De onderpastoor kwam ze daar "berechten". Hij kwam te voet, in superplie en stoel, voorafgegaan door de koster met zijn lantaarn en bel. De mensen kwamen aan de deur en knielden neer bij het passeren van "ons Heere". Voor de biecht moesten de familie en de geburen de ziekenkamer verlaten. Daarna mochten ze weer binnen voor het heilig oliesel. Soms werden dan de gebeden van de stervenden gelezen. Al bij al een menselijker manier van "dood gaan".

In 1950 kregen de pastoors opdracht ook kinderen in stervensgevaar het heilig vormsel toe te dienen. Bij ons gebeurde dat de eerste maal op 6 April 1950 bij Georges Meulebrouck - Monserez, voor hun zoontje Rik.

Besluit: de algemene toestand op godsdienstig gebied was soms verre van schitterend te noemen.